

Gazeta Nowska

Abonament miesięczny w ekspedycji 90 groszy, z opłatą pocztową 98 groszy. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie lub tem podobnych nie przewidzianych okoliczności, wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagać się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Od ogłoszeń pobiera się za 1-lin. wiersz 15 groszy. Reklamy przed dziełem ogłoszeń wiersz 35 groszy. — „Gazeta Nowska” wychodzi 1 raz tygodniowo a mianowicie w piątek. — Wydawca, drukiem i nakładem Władysława Wesółowskiego w Nowem (Pomorze). Prenumerata płatna zgóry. Ogłoszenia płatne natychm. Redaktor odpowiad. Władysław Wesółowski, Nowe.

Nr. 24.

N o w e, sobota 13-go czerwca 1936 r.

Rok XIII.

Uroczystość Bożego Ciała.

Cała katolicka Polska obchodziła wczoraj wspaniałą i największą uroczystość kościelną — Boże Ciało. Doceniając ważność tego wielkiego katolickiego święta, także i nasze miasto przybrało ozdobę uroczystą, zwłaszcza ulice, któremi kroczyła procesja, tonęły w zieleni. Wszystkie domy katolickie wywiesiły chorągwie o barwach narodowych oraz kościelnych. W oknach mieszkań paliły się świece, a częściowo zmieniły się w barwnie przystrojone ołtarze. Wielka rzesza wiernych kroczyła ulicami za Monstrancją, oddając hołd Bogu-Zbawicielowi.

Dzień Pieśni.

Nauczycielstwo rejonu konferencyjnego Nowe urządza dnia 14 czerwca b. r. o godz. 15-tej w lesie miejskim „Dzień Pieśni”, na który Szan. Obywatelstwo uprzejmie zaprasza.

Za Komitet:

Kuchozyński, Felski, Noryskiewicz, Rekowski, Gauza, Tytułski, Graczyk, Witich.

Podział surowców i kolonij.

Problem surowców, ich posiadania oraz i podziału, jest osią dążeń i walki o posiadanie kolonij, tak dawniej jak i teraz. Sprawiedliwy podział źródeł surowców, o czym wspominał w drugiej fazie wojny italo—abisyńskiej, minister Eden, wskazywał na wagę, jaką przywiązują dzisiaj wszystkie państwa do tej kwestji.

Wiązanie kwestji surowców z kwestją kolonialną jest naogół nie oparte na rzeczywistości. Tylko kauczuk, cyna, fosfaty i oleje roślinne mogą być zaliczone do produktów specyficznie kolonialnych. Surowce najważniejsze, takie jak bawełna, węgiel, żelazo, drzewo, nafta, jedwab, wełna, złoto, srebro, miedź, nikiel, mangan pochodzą po większej części nie z kolonij, lecz znajdują się na terytorjach państw suwerennych. Monopolistyczne jednak stanowisko danego kraju z racji posiadania tego lub innego surowca jest już dzisiaj niepewne wobec możliwości fabrykowania produktów syntetycznych, jak np. sztuczny jedwab, sztuczny kauczuk, sztuczna wełna etc. etc. Z drugiej znów strony kraje, które nie posiadają kolonij np. Szwecja, Czechosłowacja, Szwajcaria i muszą sprowadzać surowce potrzebne do produkcji, nie odczuwają specjalnych trudności przy zaopatrywaniu się w nie.

Wiadomo też, że surowce takie jak kauczuk np. lub kawa, których producenci mają raczej kłopot z umieszczeniem tych produktów na rynkach światowych i nie wiedzą, co robić z nadmiarem zapasów, obniżającymi cenę, mogą być nabywane przez kraje nie posiadające kolonij w ilości dowolnej na warunkach dogodnych.

A jednak, mimo to wszystko, problem surowców stał się dzisiaj sprawą drażniącą, sążniejszą a to z racji polityki celnej, barjer ochronnych, jakie wznoszą kraje importujące. Wymiana towarów i surowców napotyka na ogromne przeszkody wobec dążeń autarchicznych w gospodarce różnych coraz liczniejszych krajów. Dążenia te mają znów głębszą podstawę i uzasadnienie w obawach przed wojną i w konieczności zaopatrzenia całokształtu produkcji i konsumpcji krajowej we wszystko bez potrzeby importu w razie zawiślań wojennych.

Te dążenia i przewidywania tworzą podstawę i kierują wytycznymi polityki tak samo Japonji, jak Italji, Niemiec czy W. Brytanji, Z. S. R. R. czy U. S. A.

Fakt, że kolonie, z wyjątkiem niektórych nie przyciągają większych mas białych osadników, potwierdza opinie, że wbrew twierdzeniom o konieczności posiadania terytorjów kolonialnych dla ulokowania tam nadmiaru ludności metropolji, kolonie są niezbędne dla danego kraju albo jako źródło surowców, albo też jako tereny o wartości strategicznej, co się odnosi do takich np. kolonij brytyjskich jak Aden, Somali, do mandatów, jak Irak, Transjordanja, Palestyna.

Na tem właśnie podłożu wyrastają antagonizmy imperjalistyczne między mocarstwami kolonialnymi, między Italią a W. Brytanją, np., Japonją a Z. S. R. R. i Chinami, Japonją a Holandją, Francją a Italią, U. S. A. oraz Japonją etc. etc.

Kryzys światowy zaostrił te antagonizmy i skierował je na drogę konfliktów, których metą ostateczną może być wojna. Probiezmem tej ostrości i napięcia była i jest wojna italo—abisyńska, której obecny finał nie wydaje się być ostatecznym. Takim samym probiezmem jest stały i trwały konflikt między Japonją i Chinami, który przynosząc sukcesy Japonji może doprowadzić do starcia zbrojnego między Z. S. R. R. a Japonją.

Problem inwestycji w Polsce.

W Stowarzyszeniu Polskich Dziennikarzy i Publicystów Gospodarczych wygłosił p. naczelnik Aleksander Ivanka referat p. t. „Problem inwestycji w Polsce“.

Na wstępie prelegent omówił stronę teoretyczną procesu inwestycyjnego a w szczególności zagadnienie ruchu inwestycyjnego i narastania kapitałów obrotowych, poczem, przechodząc do strony praktycznej, stwierdził, że przemysł polski odczuwał i odczuwa niedostatek własnych kapitałów obrotowych. Przeciętnie stosunek t. zw. kapitałów własnych do majątku stałego przedsiębiorstw znajduje się poniżej 100 proc.

Były głosy, wskazujące jako główny cel polityki gospodarczej pełną odbudowę rynku pieniężno—kredytowego przy jednoczesnym silnym ograniczeniu ruchu inwestycyjnego. Prelegent nie sądzi, aby należało ze względów gospodarczych i socjalnych respektować taką tezę. Wytworzenie własnych kapitałów obrotowych powinno być odbyte w okresie prosperity. Natomiast obecnie oba procesy powinny postępować równolegle w pewnym słusznym do siebie stosunku. Konieczność inwestowania niedozbrojonych gospodarczo terenów i dziedzin wytwórczości przemawia za intensyfikacją ruchu inwestycyjnego.

W dalszej części prelegent omówił stan zainwestowania w Polsce, podkreślając jako jego cechę charakterystyczną — dysproporcje. W pewnych dziedzinach obserwujemy przeinwestowanie (inwestycje budowlane w drobnym rolnictwie, aparatura wytwórcza szeregu gałęzi przemysłowych), w innych wyraźnie niedoinwestowanie (meljoracje rolne, drogi, poprawa jakościowa niektórych inwestycji przemysłowych).

Następnie p. naczelnik Ivanka przedstawił rozwój ruchu inwestycyjnego w Polsce. Okres lat 1926—1929 był okresem silnego ruchu inwestycyjnego pod wpływem pomysłu konjunktury i dopływu kapitału z zagranicy. W okresie depresji nastąpiło znaczne osłabienie ruchu inwestycyjnego, przyczem niekorzystnie

Mamusiu, nie męcz się przy praniu!

kształtowanie się obrotów płatniczych z zagranicą pomniejszało możliwości inwestycyjne, a z drugiej strony brak było nowych norm sprzyjających procesowi inwestowania.

Od pewnego czasu daje się zauważyć okres poprawy w przebiegu konjunkturalnym. Nad ruchem tym ciążyło jednak niedostateczne przeprowadzenie procesów likwidacyjnych kryzysowych. Sytuacja została zaostriżona nastrojami niepokoju wśród społeczeństwa, które wywołały procesy tezauryzacyjne.

W zakresie likwidacji czynników hamujących poprawę gospodarczą wymienić należy: odciążenie rynku kapitałowego od potrzeby obsługi budżetu przez jego zrównoważenie, zahamowanie tezauryzacji i odpływu złota i walut zagranicę, wprowadzenie przepisów dewizowych, oraz przyspieszenie procesu odłużeniowego. Czynniki zmierzającymi do ożywienia ruchu inwestycyjnego, zwłaszcza prywatnego są: 1. dokonane na zasadzie szeregu dekretów przesunięcia w strukturze podziału dochodu społecznego (obniżka cen, taryf, składek ubezpieczeniowych, danin samorządowych i t. d.), oraz zamierzona nowelizacja przepisów podatkowych, ułatwiająca amortyzację jak również nowe inwestycje.

Reflektor, który rozprasza mgłę.

Pewien inżynier amerykański wynalazł reflektor, którego światło przedziera się przez najgęstszą mgłę. Reflektor, który wypróbowany został na lotnisku w Newark w stanie New-Jersey, posiada łuk volty, zużywający prąd 500 amperów. Jak wiadomo, największa część energii łuku zamienia się w ciepło, dochodzące do 4.800 st. C. Otóż w nowym reflektorze specjalne lustro odbija to wyprodukowane ciepło tak samo jak i światło. Na drodze promieni, rzucających przez reflektor, krople wody tworzące mgłę parują pod wpływem ciepła i promienie te przebiegają jakby tunel światła poprzez mgłę. Wynalazca przyrzędu Mr. S. E. Haines, oświadczył, że reflektor jego pomysłu służyć może również w wypadkach, gdy nagły mróz zagraża drzewom owocowym. Otóż wystarczy „oblać” takie drzewo promieniami ciepłego światła, aby usunąć niebezpieczeństwo zwarzenia rośliny przez mróz.

Kryzys ucieka z Ameryki?

W Nowym Yorku mówi się dużo o powrocie do prosperity w związku ze zmianą... tapet w słynnym Union—Klubie w Chicago. Union Klub chicagowski grupuje najbogatszych ludzi i posiada wspaniałe apartamenty w jednym z największych pałaców. W r. 1929 po załamaniu się kursów akcji na giełdach amerykańskich członkowie Union Klubu stracili olbrzymie sumy na spadku akcji. W przystępie wisielczego humoru wielu z nich oblepiło ściany klubu akcjami, które miały wartość nadrukowanego papieru. Teoretycznie przedstawiały tak udekorowane ściany klubu wartość kilkudziesięciu milionów dolarów. Od kilku tygodni jednak jeden klubman po drugim zabiera swoje akcje ze ściany, gdyż kursy ich poszły znacznie w górę.

Prawo i życie.

CZY SKARB PAŃSTWA ODPOWIADA ZA SZKODY PONIESIONE PRZEZ OSOBY TRZECIE W ZWIĄZKU Z ĆWICZENIAMI WOJSKOWEMI.

Sąd Najwyższy orzekł w sprawie, którą wytoczyli rodzice małoletniego pastuszka przeciwko skarbowi państwa o wynagrodzenie za uszkodzenie ciała nieletniego przez wybuch granatu wojkowego, że ponieważ ćwiczenia wojska w rzucaniu granatów dokonywane były na polu, pozostającym w użytkowaniu publicznym, że na tem polu postawiony został granat, który znalazł małoletni pastuszek i wrzucił do ognia — skarb państwa ponosi częściową odpowiedzialność za poczynione powodowi wybuchem granatu uszkodzenia ciała, gdyż zachodzi w tym wypadku wina wspólna organów państwowych i samego poszkodowanego (S. N. C. I. 676/34).

CZY FELCZEROM WOLNO WYRYWAC ZĘBY.

Sąd Najwyższy w wyroku stwierdził, że spośród zabiegów dozwolonych przez prawo felczerom z zakresu t. zw. małej chirurgii jest wykluczony zabieg wrywania zębów. Do zakresu „małej chirurgii” jako szeregu czynności przykładowo wymienionych w art. 12 rozp. min. zdrowia publicznego z dnia 20. III. 22 r. nie należy zabieg wrywania zębów, jako zabieg z poważnym skutkiem krwawym i jednocześnie zabieg nie należący do zabiegów prostych ze względu na duże możliwości poważniejszych komplikacji (S. N. I. K. 735/35).

CZY SĄD MOŻE UWZGLĘDNIĆ ZEZNANIA ŚWIADKÓW ODNOSNIE WYPOWIEDZENIA UMOWY ZAWARTEJ NA PISMIE.

Art. 265 kod. post. cyw. głosi, że pomiędzy uczestnikami czynności stwierdzonej dokumentem dowód ze świadków nie będzie dopuszczony przeciwko osnowie lub ponad osnowę dokumentu. Gdy więc gospodarz jednej z nieruchomości podwarszawskich powołał świadków na okoliczność, że umowa najmu sklepu, którą zawarł ze swym lokatorem na piśmie, wygasa. Sąd Grodzki w Otwocku słusznie uznał, że ponieważ wszelkie zmiany w umowie powinny być stwierdzone pismem, przeto dowód ze świadków na okoliczność wypowiedzenia umowy nie jest dopuszczalny.

Muzyka podnosi i obniża ciśnienie krwi.

Olbrzymie postępy laboratoryjnych badań lekarskich wyjaśniają coraz to nowe, czasem bardzo skomplikowane zjawiska przyrodnicze.

Doniedawna wiadano, że działanie głosu na organizmy żywe streszcza się do nagłych i niespodziewanych, a przytem silnych dźwięków (jak np. wybuch). Dźwięki te wywołują u większości ludzi w dziedzinie ruchowej drgnięcie, które u wielu połączone jest z reakcją w sferze psychicznej, uczuciem strachu. Dokładniejsze obserwacje wykazały jednak, że nie tylko dźwięki silne i nagłe powstające wywołują reakcję. Jest ona związana również z dźwiękami słabymi.

Wiele kłopotu sprawiały lekarzom w wielkich miastach, przed założeniem automatycznych central telefonicznych, obsługujące je telefonistki. Słabe i jednostajne dźwięki telefonu, powtarzające się godzinami, pociągały za sobą, zwłaszcza u telefonistek z usposobieniem neuropatycznym, występowanie bólów głowy, halucynacji słuchowych, a nawet hysterji. Oddawna było znane działanie muzyki podniecającej, bądź uspokajającej układ nerwowy. Tego jednak do tej pory nie zmierzono. Ująć cyfrowo dały się natomiast zjawiska fizyczne, wywoływane w żywych organizmach przez muzykę. Podnieta do tych badań stały się obserwacje na zwierzętach, u których zauważono, że pod wpływem świstu, lub gry na „piskliwym” instrumencie, występowały wahania czynności serca, ciśnienia krwi i oddechu i t. d. Poddano następnie badaniom ludzi i przekonano, się, że reakcja człowieka na muzykę zależy od wysokości tonu, jego siły i barwy.

U człowieka tony minorowe przyspieszają czynność serca i równocześnie obniżają ciśnienie krwi. Muzyka rytmiczna wywołuje zwolnienie akcji serca, wreszcie tony wibrujące przyspieszają akcję serca i podnoszą ciśnienie krwi. Eksperymenty te nie wykazały wprawdzie bezwzględnie za pośrednictwem którego nerwu przenosi się wpływ muzyki na organa wewnętrzne. Jeden z badaczy jest zdania, że tony przejęte przez aparat nerwowy narządów słuchowego działają następnie za pośrednictwem nerwu błędnego, zawiadującego m. in. funkcją żołądka.

Ile mamy wody na ziemi.

Pytanie bardzo trudne. Uczni obliczyli wagę ziemi, trudniej to jednak zrobić, gdy chodzi o masy wody, która zawarta jest nie tylko w oceanach, morzach, rzekach, lecz w jeziorach, strumieniach, bagniskach, w okolicach podbiegunowych, w atmosferze. Dlatego też te obliczenia wypadają rozmaicie. Uczony geograf, Krümmel, oblicza masy wody na 1.330.000 000 kilometrów kubicznych, prof. Halbfas na 1.304.608.000 km. kub. Różnice w obrachunku pochodzą stąd, iż głębokość dna oceanów i mórz nie wszędzie jest jeszcze zbadana, a również i powierzchnia wód pod biegunami nie jest dokładnie zmierzona. W każdym razie miliard 300 tysięcy km. kub. wody zawierają oceany i morza, resztę — rzeki, jeziora i inne zbiorniki wód słodkich.

Złodzieje, którzy nie kradną.

Do wielkiego magazynu jubilerskiego w N. Yorku przy Piątej Avenue, wszedł klient w średnim wieku, rosy, krępy mężczyzna. Właściciel przywołał ekspedienta i razem z nim zaczął pokazywać klientowi różne rodzaje cennych pierścieni brylantowych. Ten oglądał jeden przedmiot za drugim, nic nie mówiąc. Gładził się natomiast dłonią po twarzy i wyczyniał różne grymasy. Po dwudziestu minutach takiego milczącego oglądania, gość pokręcił głową w sposób niedwuznaczny i wyszedł ze sklepu. Dochodził właśnie do drzwi, gdy wtem poślizgnął się na gładko wyfrotowanej podłodze i upadł. W tym momencie z kieszeni marynarki osobliwego klienta wypadło na podłogę kilka pierścieni. Właściciel i subjekt rzucili się momentalnie ku gościowi, zbrali pierścienie, zatelefonowali po policję i zatrzymali domnieманego złodzieja. Policjanci odprowadzili „złodzieja” do komisariatu. Sprawdzono również eksperta, by oszacował pierścienie, gdyż aresztowany uporczywie odmawiał określenia ich wartości i pochodzenia. Ekspert stwierdził wreszcie, że są to bezwartościowe imitacje, nabyte za grosze w bazarze. „Złodzieja” wypuszczono rozumie się na wolność. Ale na tem nie skończyło się. Rzekomy złodziej złożył skargę na jubilera i zażądał od niego odszkodowania w sumie 10.000 dolarów z tytułu fałszywego posiadzenia o kradzież. Zdaje się, że jubiler pogodził się z wyrafinowanym oszustem i wypłaci mu bez uciekania się do akcji sądowej część żadanego „odszkodowania”. Jubilerzy nowoorscy zaczęli się teraz wystrzeżać klientów, którzy ujawniają skłonność do przewracania się na równej podłodze.

Wynalazki i wynalazcy.

Amerykański inżynier F. J. Western opracował przegląd wynalazków i wynalazców w poszczególnych krajach. Na pierwszym miejscu figuruje, żeby tak powiedzieć, „urodzaj” na wynalazców. Pod tym względem przodują Stany Zjednoczone, gdzie w r. 1935 udzielono 72.000 patentów na różne wynalazki. Drugie z kolei miejsce zajmują Niemcy z liczbą 60.000 patentów w tym samym roku; na trzecim miejscu znajduje się Anglia z 42.000 patentów, na czwartym Rosja z takąż prawie cyfrą, dalsze miejsca zajmują Francja i Italia. Najmniej wynalazków zrodziło się w Japonii, bo tylko 14.000.

A teraz powódzenie wynalazków. W Stanach Zjednoczonych na ogólną liczbę 72.000 tylko 30.000 wynalazków znalazło zastosowanie w życiu codziennym i dało swym autorom mniej lub więcej pieniędzy. W Niemczech zdobyło powodzenie 20 do 24.000 patentów i wynalazków.

Jeśli chodzi o charakter i celowość wynalazków, są one różne zależnie od kraju. W Niemczech np. największa liczba wynalazków przypada na dział gospodarstwa domowego i kulturę mieszkaniową, w Ameryce zaś na przemysł i motoryzację. Niemcy przodują również tam, gdzie chodzi o inowacje i ulepszenia w dziale maszyn, obrabiarek, narzędzi; poza tem celują też wynalazcy niemieccy w pomysłach nowych zabawek. Anglicy-wynalazcy poświęcają dużo czasu i pracy ulepszeniom motorów wszelkiego rodzaju.

Gdy przejrzeć się wynalazcom według ich zawodów, pierwsze miejsce zajmują, oczywiście, inżynierowie, za nimi idą zaraz robotnicy. W Ameryce spory procent wynalazców rekrutuje się spośród kupców. We Francji, rzecz osobliwa, wyróżniają się jako wynalazcy ulepszeń technicznych ludzie należący do t. zw. wolnych zawodów oraz matematycy. W żadnym prawie kraju nie widzimy kobiet w jakiejś poważniejszej liczbie w charakterze wynalazców.

Przeciętna wieku wynalazców waha się między 30-tym a 45-tym rokiem życia. W U. S. A. i w Z. S. R. R. zyskali uznanie i powodzenie wynalazcy w liczbie siedmiu, których wiek nie przekroczył... dwunastu lat.

W r. 1935 w rozmaitych krajach wynaleziono 163 razy jedną i tę samą rzecz.

Spośród dziesiątków tysięcy wynalazców amerykańskich tylko 20 w 1935 r. mogło się pochwalić zdobytą fortuną przewyższającą milion dolarów.

Promienie niewidzialne — nowym środkiem łączności.

W armji włoskiej, podczas działań wojennych w Abisynji poraz pierwszy zastosowano porozumiewanie się przy pomocy niewidzialnych promieni świetlnych. Do tego celu użyto promieni infra-czerwonych i ultra-fioletowych. Przesyłanie wiadomości odbywało się zarówno w dzień jak w nocy. Aparaty zostały wykonane przez zakłady optyczne „Galileo”. Urządzenie składa się z bardzo silnego źródła światła, tak jak w normalnym heljofonie, lecz promienie świetlne nie odbijają się w parabolicznym zwierciadle bezpośrednio, ale po przejściu przez specjalne filtry, przepuszczające tylko promienie podczerwone lub pozafioletowe. Odbiór odbywa się również przy pomocy zwierciadeł. Wiadomości przesyła się znakami Morse'a. Za pośrednictwem stacji większego typu porozumiewanie się jest możliwe w dzień na odległość 20 km., a w nocy do 30 km. Zupełnie niewidoczne promieniowanie i duża kierunkowość w znacznym stopniu utrudniają, a czasem wręcz uniemożliwiają niepożądaną obserwację przez osobę niepowołaną. Dzięki swoim zaletom, ten rodzaj łączności zyskuje coraz większe prawo obywatelstwa w innych armjach zachodnio-europejskich. Ostatnio francuskie oddziały kolonialne zostały zaopatrzone w ten sam środek łączności.

Słońce mniejsze od naszego a cięższe od platyny.

Gwiazda pierwszej wielkości, Syriusz, posiada swoje słońce, które, jak wyliczyli astronomowie, jest 360 razy mniejsze od naszego słońca, ale 2000 razy cięższe od platyny (gatunkowy ciężar). Słońce Syriusza, aczkolwiek jest rozżarzone, jak nasze, do białości, świeci jednak słabo, blask jego na firmamencie niebieskim jest ciemny, przygaszony. Jest ono małe, ale to nie tłumaczy jeszcze dostatecznie słabego blasku. A dalej, w jaki sposób tak mała planeta może wywierać tak wielki wpływ grawitacyjny na gwiazdę tak olbrzymiej wielkości, jak Syriusz?

Pytanie takie zadawało sobie wielu astronomów. W sposób szczegółowy i bardzo interesujący nawet dla laika, tłumaczy to zjawisko kosmiczne astronom angielski, sir C. E. Eddington. Skoro słońce Syriusza przyciąga z tak siłą, mówi astronom, musi ono być z jakiejś masy bardzo ciężkiej. Jakaż to może być materia, która według obliczeń astronomicznych musiałaby być sześćdziesiąt tysięcy razy gęstsza i cięższa od wody? Materia tak ciężka, gdyby ją ująć w kawałku nie większym od pudełka zapalek, musiałaby ważyć na globie ziemskim nie mniej niż 500 kilogramów. Ta więc hipoteza została odrzucona przez astronomów, jako nie wytrzymała krytyki.

Od tego czasu jednak fizyka, chemia zrobiły wielkie postępy i możliwość istnienia materji tak ciężkiej, o jakiej mówiliśmy wyżej, uznana została za dopuszczalną. Jaka to jest materia, z której składa się słońce Syriusza, niewiadomo. Analiza spektralna nie daje tutaj wskazówek, nie znamy bowiem narazie pierwiastka cięższego od platyny. Faktem jest tylko, iż astronomowie wykryli jeszcze dwie gwiazdy podobne do słońca Syriuszowego, które są równie ciężkie i masywne jak tamto.

Kosmos ma jeszcze tyle tajemnic ukrytych dla oka i wiedzy ludzkiej, iż to, co wiemy dotychczas z zakresu astronomji jest zaledwie ziarenkiem znikomym małym w morzu niewiedzy.

Pomnik z mikrofonem.

Pomnik króla W. Brytanji Jerzego V, ma stanąć w sercu Londynu, obok opactwa Westmisterskiego. Wszystkie prawie nadesłane dotychczas do jury projekty przedstawiają króla siedzącego przy mikrofonie; projektów zaś nadesłano blisko 50. Jerzy V będzie pierwszym zapewne królem angielskim, którego rzeźbiarz przedstawił w stroju cywilnym, nie w mundurze, nie na koniu, lecz w fotelu i przy mikrofonie. Poza to została obrana przez rzeźbiarzy specjalnie dlatego, że symbolizuje ona ścisły kontakt, w jakim pozostawał zmarły król ze społeczeństwem.

W piątek, dnia 12 b. m. o godz. 9-tej przed poł. zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., po długiej i ciężkiej chorobie moja najukochańsza żona i matusia, nasza kochana córka, siostra, szwagierka i ciocia

ś. p.

Marta Grzona

z domu Jabłońska

w 32 roku życia.

O tem donoszą

w oiężkim smutku pogrążone

Józef Grzona z synkiem.

Nowe, dnia 12 czerwca 1936 r.

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 16 b. m. o godz. 9-tej przed poł.

Dzierżawa gruntów.

W sobotę, dnia 20 czerwca 1936 r. o godz. 10-tej przed południem odbędzie się w sali ratuszowej w Nowem przetarg publiczny na dzierżawę gruntów miejskich, położonych w Miejskim Trylu i Miejskim Boohlinie.

Warunki będą ogłoszone przed przetargiem.

Nowe, dnia 10 czerwca 1936 r.

Zarząd Miejski m. Nowe

(—) Kuchczyński
Burmistrz.

Sypię na mojej roli stale

† truczinę †

Juljusz Czechowski.

Papier do pisania

w pięknym wyborze poleca

W. Wesółowski.